

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

כאשר הפגנה הופכת להתקהלות אסורה

אנשים רבים נוטלים חלק בהפגנות העוסקות בנושאים פוליטיים, כלכליים, זכויות אדם ובתחומים אזרחיים נוספים. אכן, במדינה דמוקרטית כשלנו זכותו של כל אדם להפגין ולהביע את דעתו, אך זאת כל עוד הוא אינו פוגע באחרים ובסדר הציבורי. ואולם, התווך שבין הפגנה מותרת לבין התקהלות אסורה עשוי להיות אפור, בעיקר כאשר מדובר בהפגנה המלווה בהתלהטות יצרים. במצבים אלו מוצאים את עצמם גם אזרחים תמימים מואשמים בעבירה פלילית, ולכן חשוב להכיר מראש את הגדרות החוק.

מהי בעצם התקהלות אסורה

סעיפים 151 ו-152 לחוק העונשין הם העוסקים בעבירת התקהלות אסורה, ומפרטים את העונשים הכרוכים בה. בעיקרון, ניתן לחלק את החוק לשני סיווגים עיקריים. הראשון הוא התקהלות של לפחות 3 אנשים במקומות מסוימים, כאשר התנהגותם עלולה לגרום או גורמת להפרת הסדר הציבורי, ולאחרים לחשוש לשלומם או לביטחונם. הכוונה היא להפגנות והתקהלויות אסורות שהינן רעשניות או המוניות, כשמבחינת החוק השתתפות בהתקהלות כזו כרוכה בענישה מרבית של שנת מאסר אחת.

הסיווג השני הוא התקהלות (3 אנשים ויותר) אשר מטילה אימה על השוהים באזור. מבחינת החוק מדובר בהתפרעות אלימה והמשתתפים בה צפויים לענישה מרבית של 3 שנות מאסר. העונש אף עולה כאשר ההתקהלות האסורה הובילה לפגיעות בגוף או ברכוש. חשוב לדעת כי אין צורך שהחשוד ימנה על מארגני האירוע על מנת להיות מואשם בעבירות אלו, ומספיק שהיה נוכח במקום ונטל חלק בהפגנה. כמו כן, אין צורך שההפגנה תיערך במקום ציבורי, וגם אם נערכה בבית או בחצר פרטית אך אימה על שלום הציבור, מדובר בעבירה פלילית.

דוגמאות לעבירת התקהלות אסורה

מן הדברים שלעיל ניתן להסיק לכאורה כי קיימת החמרה יתרה בעבירה זו, הפוגעת בזכותם של אזרחים לבטא את דעתם באופן חופשי. אכן, מדובר בפגיעה בחופש הביטוי אך ישנם מצבים בהם היא דרושה. דוגמא לכך היא הפגנה המתקיימת לצד כביש, כאשר בשלב מסוים עולים המפגינים על הדרך ומהווים סכנה לנהגים שנאלצים לעצור בחריקת בלמים.

דוגמא אחרת היא חסימה של כניסה למבנים מסוימים, כמו מרפאות או בתי חולים, שאינה מאפשרת לחולים לקבל טיפול רפואי הולם ומסכנת את שלומם. יחד עם זאת, ראוי לציין כי בית המשפט בהחלט מתייחס גם לשיקולי חירות הדעה והביטוי, ובמרבית המקרים אינו פוסק את הענישה המרבית המנויה בחוק.